

NORGES HØYESTERETT

Den 7. mai 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Ringnes, Falch og Bergh i

HR-2019-872-U, (sak nr. 19-054767SIV-HRET), sivil sak, anke over beslutning:

A (advokat Anette Stegegjerdet Norberg)

mot

B (advokat Louis Anda)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder lagmannsrettens begrunnelse for ikke å gi samtykke til å fremme en anke etter tvisteloven § 29-13 første ledd.
- (2) Ved tiltalebeslutning 20. februar 2018 ble B satt under tiltale for overtredelse av straffeloven 2005 § 273 om kroppsskade. Straffesaken ble behandlet ved Sogn og Fjordane tingrett. Under hovedforhandlingen la bistandsadvokaten ned påstand om at tiltalte skulle betale oppreisningserstatning på inntil 50 000 kroner til fornærmede, A.
- (3) Ved tingrettens dom 25. juni 2018 ble B dømt til fengsel i 60 dager for overtredelse av straffeloven § 272 om grov kroppskrenkelse. Tingretten fant det ikke bevist at det forelå kroppsskade som ga grunnlag for domfellelse etter straffeloven § 273.
- (4) B ble frifunnet for kravet om oppreisningserstatning. Tingretten begrunnet frifinnelsen slik:

«Retten ser det slik at omgrepet 'skade' i § 3-5 må vurderast på same måte som 'kroppsskade' i straffelova § 272.

Retten kan då ikkje sjå at det er grunnlag for oppreising, jf. drøftinga ovanfor.»
- (5) Tingrettens henvisning til straffeloven § 272 må antas å være feilskrift for § 273.
- (6) A anket spørsmålet om oppreisningserstatning. Anken ble inngitt etter tvistelovens regler, jf. straffeprosessloven § 435.
- (7) Gulating lagmannsrett la til grunn at ankegjensstandens verdi var mindre enn 125 000 kroner, slik at anken bare kunne fremmes med rettens samtykke, jf. tvisteloven § 29-13 første ledd. Lagmannsretten traff 11. mars 2019 beslutning med slik slutning:

«Det gis ikke samtykke til at anken fremmes.»

- (8) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling. Han har i korte trekk anført at lagmannsretten ikke har tatt stilling til eller kommentert åpenbare feil ved tingrettens vurdering. Det er nedlagt slik påstand:

«Lagmannsrettens si avgjerd vert oppheva.»

- (9) B har inngitt tilsvaer hvor det i korte trekk er gitt tilslutning til lagmannsrettens beslutning, uten at det formelt er lagt ned påstand.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder lagmannsrettens avgjørelse om ikke å gi samtykke etter tvisteloven § 29-13 første ledd. Ankeutvalgets kompetanse er da begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. § 29-13 femte ledd fjerde punktum. Dette omfatter blant annet om lagmannsretten har vurdert spørsmålet om hvorvidt anken skal fremmes etter riktig vurderingstema, og om det skjønn lagmannsretten har utøvd, er forsvarlig, jf. Rt-2014-294 avsnitt 10.
- (11) Etter tvisteloven § 29-13 første ledd andre punktum skal det ved vurderingen av om lagmannsretten skal gi samtykke, blant annet tas hensyn til «sakens karakter, de behov partene har for overprøving, og om det synes å være svakheter ved den avgjørelse som er anket, eller ved behandlingen av saken». Etter femte ledd andre punktum skal beslutning etter første ledd være begrunnet når «særlige grunner» tilsier det. Krav om begrunnelse vil i første rekke være aktuelt der beslutningen om ikke å gi samtykke ikke fremstår som kurant, bedømt blant annet ut fra de forholdene som er nevnt i første ledd andre punktum, se Schei mfl., *Tvisteloven, kommentarutgave, 2. utgave 2013, side 1044*.
- (12) I dette tilfellet uttaler lagmannsretten, etter å ha gjengitt innholdet i tvisteloven § 29-13 første ledd andre punktum, følgende:

«Tvistegjenstanden er pretendert å være kr. 50 000, men etter lagmannsrettens vurdering er den vesentlig lavere, hensett til det forhold som begrunner kravet.

Ankende part har vært utsatt for vold og gjerningsmannen er straffedømt.

Ved vurderingen av om det skal gis samtykke til ankebehandling har lagmannsretten særlig vurdert om det forhold at oppreisningskravet har sitt grunnlag i en voldshandling tilsier at det gis samtykke til tross for tvistegjenstandens verdi.»

- (13) Lagmannsretten har, til tross for at dette var fremhevet i anken som den sentrale ankegrunnen, ikke kommentert tingrettens anvendelse av skadeserstatningsloven § 3-5.
- (14) Tingrettens forståelse av vilkårene for å tilkjenne oppreisningserstatning er klart uriktig. Det er ikke tvilsomt at en grov kroppskrenkelse som rammes av straffeloven § 272, kan gi grunnlag for krav om oppreisning etter skadeserstatningsloven § 3-5 første ledd bokstav b.
- (15) Tingrettens uttalelse synes å knytte seg til skadeserstatningsloven § 3-5 første ledd bokstav a, som fastsetter at oppreisningserstatning kan idømmes når det er voldt skade på person. Det følger imidlertid av § 3-5 første ledd bokstav b at også den som har påført en krenkelse som nevnt i loven § 3-3, kan pålegges å betale oppreisningserstatning. Oppregningen i § 3-3 viser blant annet til straffeloven § 271 om kroppskrenkelse. I et tilfelle som dette, hvor

ankemotparten er domfelt for en grov kroppskrenkelse som straffes etter straffeloven § 272, foreligger det samtidig en krenkelse som nevnt i straffeloven § 271, og dermed en handling som kan gi grunnlag for oppreisningserstatning.

- (16) Når lagmannsretten ikke har omtalt en slik grunnleggende feil ved tingrettens rettsanvendelse, som den ankende part påberopte seg for lagmannsretten, foreligger det en saksbehandlingsfeil som må lede til at lagmannsrettens beslutning oppheves.
- (17) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Ingvald Falch
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)

Espen Bergh
(sign.)